

En metode til screening af grundvandsrisiko fra forskellige typer virksomheder

Niels Peter Arildskov, civilingeniør, ph.d., COWI, afd. for Grundvand og Geoscience

En metode til screening af grundvandsrisiko fra forskellige typer virksomheder

Undersøgelsens baggrund og formål

Tidligere har Vandplanerne kategoriseret virksomhedstyper ud fra risiko overfor drikkevandsområder.

Ny lovgivning lægger imidlertid op til, at risikovurderingen fremover i højere grad er kommunernes ansvar.

I princippet skal risikovurderingen omfatte samtlige kemikalier, som håndteres på en given virksomhed.

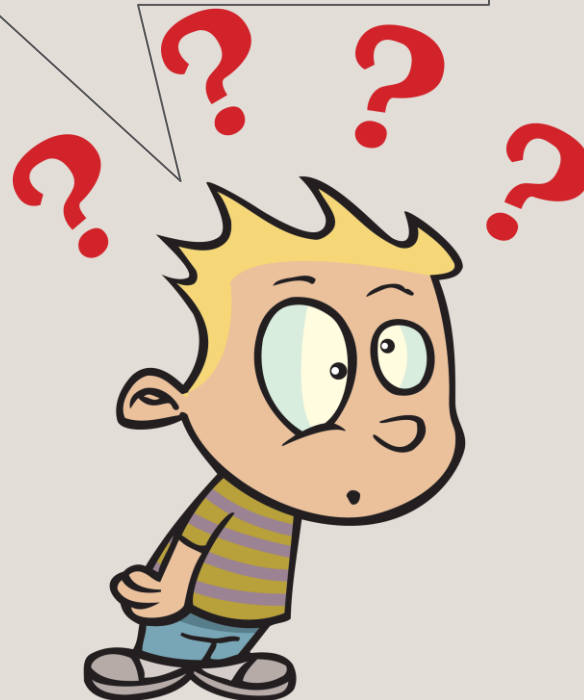
Dette kan hurtigt blive en uoverskuelig opgave!

Aarhus Kommune har med COWI som rådgiver udviklet en screeningsmetode, som kan indkredse eventuelle potentielt grundvandskritiske stoffer.

Metoden muliggør risikovurdering af et hvilket som helst organisk kemikalie.

Risikovurderingen udføres under sammenlignelige forudsætninger, uanset hvor få data der måtte foreligge i litteraturen om stoffets opførsel i miljøet.

POLY(OXY-1,2-ETHANEDIYL), .ALPHA.-ISOTRIDECYL-.OMEGA.-HYDROXY-

Valg af stoffer

Baseret på et dataudtræk fra Arbejdstilsynets database Spin2000.

Udtrækket omfatter de 1000 mest anvendte stoffer/produkter på virksomheder i Danmark med registreret anvendelse i perioden fra 2012 til og med 2014.

Af fortrolighedshensyn indeholder udtrækket kun stoffer, som indgår i mere end 3 produkter, og som anvendes af mere end 3 virksomheder.

Der er udført en indledende "grovsortering", hvor uorganiske stoffer og stoffer, som er åbenlyst uskadelige for grundvandet (f.eks. vand) er frasorteret.

Det samme gælder immobile stoffer som f.eks. uopløselige polymerer og lavmobile stoffer som højere kulbrinter.

Pesticider er heller ikke medtaget, idet de bør risikovurderes særskilt, jf. retningslinjerne fra FOCUS (FOrum for Co-ordination of pesticide fate models and their USE).

Antal stoffer er hermed reduceret til 269.

Listen er hernæst yderligere reduceret ud fra en samlet vurdering af stoffernes mobilitet, nedbrydelighed og evt. acceptabel grundvandskoncentration.

Den endelige stofliste omfatter 109 organiske forbindelser.

De fleste af disse stoffer anvendes i mange forskellige brancher.

Beregningsværktøj

Risikoberegninger er udført ved anvendelse af Excelværktøjet BRIBE (ver. 3.2).

BRIBE er udviklet til at estimere den maksimale grundvandskoncentration i en vandindvindingsboring, der kan opstå som følge af et enkelt, momentant spild.

BRIBE kan dermed bruges som et prioriterings- og beslutningsværktøj, idet man kan vurdere effekten af forskellige spild og af forskellige stoffer i forhold til hinanden.

På større skala kan man anvende BRIBE til på enkeltstofniveau at identificere forureningssårbare og mindre forureningssårbare områder.

BRIBE kan ikke bruges til at regne på akkumuleret effekt af flere tidsmæssigt forskudte spild.

BRIBE kan ikke bruges til at regne på regelret anvendelse af pestider.

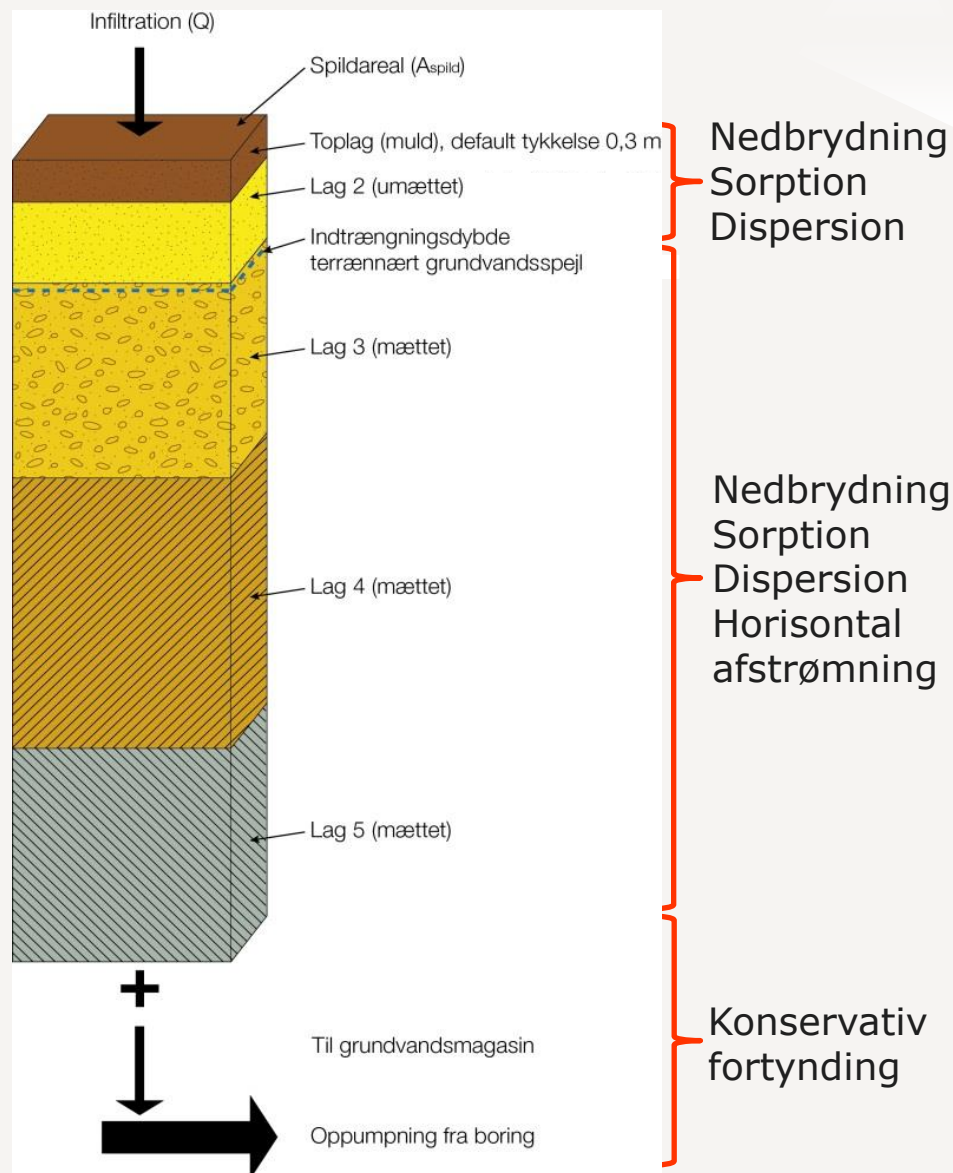
BRIBE kan ikke bruges til at regne på "sivende" forureninger.

BRIBE kan ikke bruges til at beregne lokale maksimumskoncentrationer i selve grundvandsmagasinet – kun ved opblanding i den oppumpede vandmængde i en indvindingsboring.

En metode til screening af grundvandsrisiko fra forskellige typer virksomheder

Beregningsmetode

- > Forurening trænger momentant 1 m ned ved spild
- > Spildarealet beregnes ud fra spilmængde og effektiv porøsitet
- > Videre transport ved vertikal stempelstrømning indtil magasin
- > Hastighed bestemt af infiltrationen, der kan korrigeres for horisontal afstrømning.
- > Horisontal transport i magasin
- > Fortyndingen er bestemt af stofflux til magasin samt oppumpning fra boring

En metode til screening af grundvandsrisiko fra forskellige typer virksomheder

Stofdata

Vandopløselighed:

Fra JAGG-databasen, EPI Suite databasen eller estimeres med WATERNT v 1.01.

log(K_{ow}):

Fra JAGG-databasen, EPI Suite databasen eller estimeres med KOWWIN v 1.68.

t_{1/2} (overjord):

Estimeres med EPI Suite BioWin v 4.10

"Ultimate Biodegradation Model" (Biowin 3), svarer til forventet tidsramme for MINERALISERING.

Hermed behøver man (i hvert fald i teorien) ikke bekymre sig om metabolitter.

Metoden er baseret på stoffernes molmasse samt 36 forskellige kemiske fragmenter, f.eks.:

```
Triazine ring (symmetric)
Aliphatic chloride [-CL]
Aromatic chloride [-CL]
Aliphatic bromide [-Br]
Aromatic bromide [-Br]
Aromatic iodide [-I]
Aromatic fluoride [-F]
Carbon with 4 single bonds & no hydrogens
Aromatic nitro [-NO2]
Aliphatic amine [-NH2 or -NH-]
Aromatic amine [-NH2 or -NH-]
```

Estimering af halveringstider samt forudsætninger

Biowin 3 estimatet er en numerisk værdi – en rating svarende til forventet tidsramme for fuldstændig mineralisering i aerob overjord.

Det er således konservativt at sætte tidsramme lig halveringstid.

For yderligere at opnå konservative estimater er halveringstid og tidsramme/rating korreleret som følger:

Rating	Tidsramme	Estimeret halveringstid
5	Timer	1 døgn
4	Dage	1 uge
3	Uger	1 måned
2	Måneder	1 år

Dybere end pløjelaget er det antaget, at:

$$t_{1/2}(\text{aerob}) = 10t_{1/2}$$

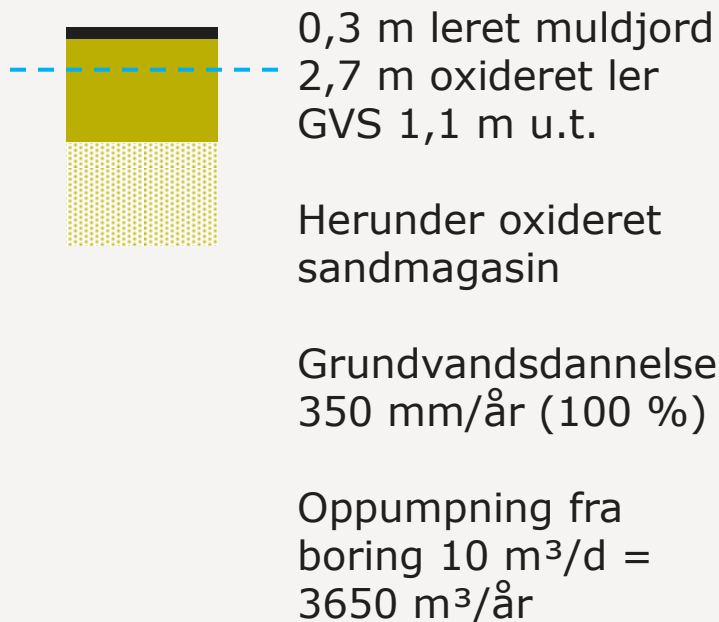
$$t_{1/2}(\text{anaerob}) = 100t_{1/2}$$

Enkelte undtagelser: For stoffer der vides at være særligt vanskeligt nedbrydelige under aerobe forhold, f.eks. tetrachloreth(yl)en er der konsistent antaget 100 gange større halveringstid under pløjelaget.

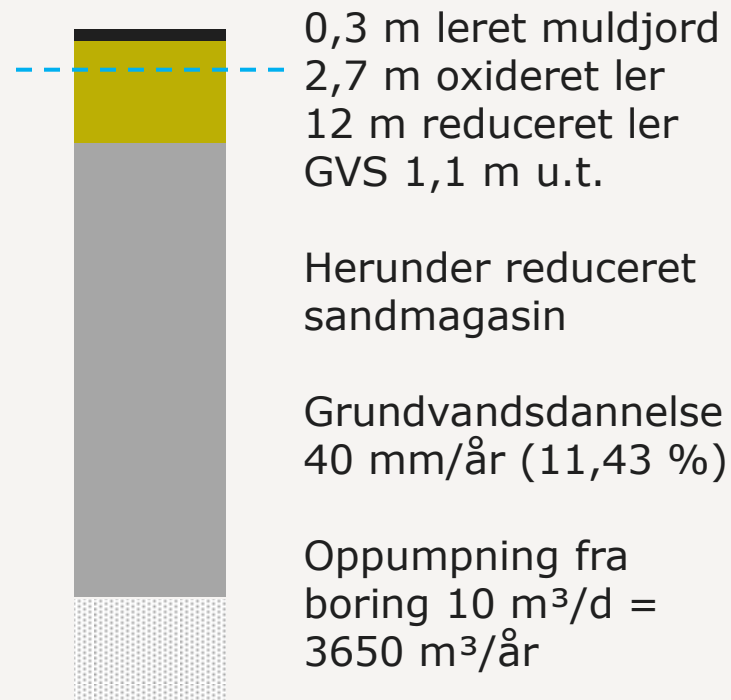
Øvrige beregningsforudsætninger

Aarhus Kommune har valgt at tage udgangspunkt i to geologiske profiler, som beskriver forskellige grader af sårbarhed i OSD:

Stor sårbarhed

Lille sårbarhed

"Tilladelig spildmængde"

- > For et givet stof er "tilladelig spildmængde" den maksimale stofmængde, som teoretisk set kan spildes uden overskridelse af grundvandskvalitetskriterium eller kvalitetskrav til drikkevand.
- > Givet de mange forudsætninger/usikkerheder på beregningerne kan det ikke anbefales at tage denne værdi alt for bogstaveligt, men størrelsesordenen kan benyttes som rettesnor, når kritiske og mindre kritiske stoffer skal udpeges.
- > Det største problem ved beregning af tilladelig spildmængde er, at der kun findes grænseværdier for ganske få af de 109 stoffer, som der er regnet på.
- > For stoffer uden grænseværdier er der antaget en acceptabel maksimumskoncentration i grundvandet på 10 µg/l.

Risikokategorier

Baseret på de beregnede "tilladelige spilmængder" er følgende risikokategorier anvendt:

	<0,1 liter	Særdeles høj risiko
	0,1 – 1 liter	Meget høj risiko
	1 – 10 liter	Høj risiko
	10 – 100 liter	Moderat risiko
	100 – 1000 liter	Lav risiko
	1000 – 10.000 liter	Meget lav risiko
	>10.000 liter	Særdeles lav risiko

Alle resultater...

CAS-nummer	Bemærk	Stofnavn	S _w (mg/l)	log(K _{oc})	Estimeret % (overjord) (d)	Kvalitetskrav (µg/l)	Densitet (kg/l)	Lille sårbarhed, acceptabel spilmængde (t)	Stor sårbarhed, acceptabel spilmængde (t)
64-18-4		MYRESYRE	100000	-0,54	12,36	10	1,22	21900	0,23
71-43-2		BENZEN	1799	2,13	109,07	10	0,7865	37,4	0,77
725-80-9		PHOSPHORODITHIOIC ACID, O,O-DIMETHYL ESTER	2746,5	1,26	41,66	10	1,08	1,64	0,74
1634-04-4	MTBE	2-METHOXY-2-METHYLPROPAN	51000	0,94	48,22	9	0,7404	91	0,68
141-09-9		2-BUTENEDIOLIC ACID (DL, DIETHYL ESTER)	14000	2,2	24,67	10	0,73	13900	2,04
109-94-1		CYCLONENAN	2900	0,81	32,87	10	0,8478	28	0,67
75-31-0		ISOPROPYLAMIN	100000	0,98	24,97	10	0,688	28	0,62
57-05-4		DIPROPYLENOL	100000	-0,98	15,10	10	0,56	487	0,52
50-32-8		BENZOPIPYREN	0,00162	6,13	634,20	0,01	1,24	>100000	>100000
252-64-1		DIETHYLTHIOPHOSPHORYLCHLORID	4296,2	2,37	48,35	10	1	11900	4,05
109-31-6		MALERYLTHIOANTHROKVINON	46020	1,62	31,34	10	0,78	7	0,58
872-50-4		1-METHYL-2-PYRROLIDON	100000	-0,38	35,32	10	1,028	11	0,23
252-63-9		DIETHYLTHIOPHOSPHORYLCHLORID	42369	1,39	42,14	10	1	10	0,31
09034-53-5		PROPAN-1,2-DIOL (BUTYL METHYLETHOXY METHYLETHOXY)	6057	1,34	45,14	10	0,81	10	0,27
79-11-4	Fast stof	MONOCHLORODIKYESTRE	85000	0,22	20,93	10	0,858	787	0,27
109-10-1		4-METHYL-2-PENTANOL	1900	1,21	33,19	10	0,902	7	0,62
111-27-3		1-HEXANOL	5900	2,03	13,06	10	0,9135	>100000	0,9
69011-36-5		POLY(OXY-1,2-ETHANEDIYL, ALPHA-TRIDECYL-OMEGA-HYDROXY-, BRANCHED	406,1	3,59	126,13	10	1	>100000	0,28
2522-49-4		POLYPROPYLENGLYCOL	100000	-0,21	45,18	10	1	0	0,22
112-34-6		BUTYLDIGLYCOL	100000	0,56	17,26	10	0,95	2691	0,03
2522-58-3		POLYETHYLENGLYCOL	100000	-0,3	45,96	10	1	0	0,22
37-29-3-2	Fast stof	DIPHOSFONNE, 1,1,1-TRICHLORO-, SODIUM SALT	1264	-0,12	217,39	10	0,0164	0	0,16
64-02-8	Fast stof	EDTA TETRANATRIUMSALT	50000	-13,17	11,30	10	0,3	10240	0,11
285-13-2		ISOPHORBANDIEN	17120	1,8	107,66	10	0,92	11	0,28
102-71-6		2,2,2'-NITRILOTRIETHANOL	100000	-1	24,89	10	1,124	126	0,23
107-05-1		ALLYLCHLORID	3370	1,93	43,00	10	0,94	2878	0,01
79-45-1	Isobutanol	2-METHYLPROPAN-1-OL	8900	0,97	29,39	10	0,902	1975	0,32
141-78-6		ETHYLACETAT	8000	0,73	22,52	10	0,962	1064	0,19
111-76-2		BUTYLACOL	100000	0,60	14,14	10	0,92	1218	0,13
2526-77-4		2-methylpropyngly, monoester med 2,2,4-trimethylpentan-1,3-diol	1367,7	0,3	45,54	10	0,2	>100000	0,23
824-78-2	Fast stof	PHENOL, 4-NITRO-, SODIUM SALT	13900	1,28	48,77	0,5	0,9139	194	0,11
79-10-3		BUTANON	6200	0,28	25,15	10	0,902	11	0,28
71-23-8	1-propanol	PROPAN-1-OL	100000	0,25	19,19	10	0,803	1394	0,11
6829-46-3		ETHOXYLERE (C8-C11)-ALKOLIDER	1892,1	2,42	48,87	10	1	31746	0,08
27-02-75-1		POLY(OXY-1,2-ETHANEDIYL, ALPHA-1,4-DIETHYL-OMEGA-HYDROXY-	1297,1	1,43	37,28	10	0,902	8000	0,17
109-51-6		BENZYLALKOHOL	10000	1,1	23,43	10	1,044	1718	0,9
3317-23-8		2-(4-hydroxy-2-methylpropyl)imethylerammoniumsulfid	1873	-4,48	49,68	10	0,01873	131	0,2
289-21-4	Fast stof	PHOSFONIC ACID, (1-HYDROXYETHYLENE)BIS-	89000	-0,01	87,15	10	0,9	11	0,11
109-62-7		2-(2-HYDROXYPROPYL)-1-PROPANOL	100000	-0,07	19,66	10	1,026	987	0,02
27-02-75-3		CYCLOHEXAN	3	0,2	27,58	10	0,921	>100000	0,23
105-53-3		DIETHYLMALONAT	2320	0,98	23,39	10	1,05	1885	0,9
89-57-3	Fast stof	S-MINOSALICYLSYRE	8884	0,98	39,83	10	0,00088	8000	0,39
89-72-7	Fast stof	SALICYLSYRE	2340	2,28	27,65	10	0,9224	>100000	0,17
806-74-4		METHOXYPOLYETHYLENGLYCOL	100000	-2	81,06	10	1	21	0,23
79-04-8	Hurtig absorberende/brændbar	CHLOROCHEKOLID	1700	-0,32	49,01	10	1,42	10	0,23
109-06-8		2-METHYLPIRIDIN	100000	1,11	57,75	10	0,943	23	0,23
1119-49-0		PENTANDYREDIMETHYLESTER	5000	0,62	23,39	10	1	0	0,39
141-42-5	Ethanolamin	2-AMIN-1-ETANOL	10000	-1,31	19,38	10	1,013	1371	0,46
9048-10-0		polypropylen glycolamin	100000	-0,34	176,03	10	1	1	0,21
140-35-4	Hurtig absorberende/brændbar	1-PANVIN	20000	-0,19	29,29	10	1	10	0,18
904-55-4	Anionisk detergent	POLYETHYLENGLYCOLAURYLETHERNATRIUMSULFAT	10000	-1,62	19,27	10	1,1	1	0,18
97-99-4	n-butanol	TETRAHYDROFURFURYLALKOHOL	100000	-0,11	23,43	10	1,06	198	0,23
71-36-3		BUTANON	6200	0,28	25,15	10	0,902	1920	0,23
110-76-9		ETHANAMINE, 2-ETHOXY-	100000	-0,42	29,11	10	1,1	134	0,23
3499-8-8		DIPROPYLENGLYCOLMETHYLETER (USPEC.)	100000	-0,26	29,33	10	1	134	0,23
111-99-0		2,2-ETHOXYETHANOL	100000	-0,24	27,23	10	1,04	200	0,23
109-65-6		2-METHOXY-1-METHYLETHYLACETAT	19800	0,56	27,89	10	1	238	0,28
82-53-3		ANILIN	3000	-0,2	36,69	10	1,017	10	0,18
5376-51-1	Fast stof	PHOSPHORODITHIOIC ACID, O,O-BIS(2-METHYLPROPYL) ESTER, SODIUM SALT	25000	1,36	63,49	10	0,85	10	0,11
107-86-2		1-METHOXYPROPAN-2-OL	100000	-0,49	22,23	10	0,92	587	0,08
904-39-8		POLY(OXY-1,2-ETHANEDIYL, ALPHA-ISOTRIDECYL-OMEGA-HYDROXY-	406,1	3,58	126,13	10	0,92	>100000	0,23
5098-05-0		TRIS(2-CRYETHYLENGLYCOL MONOMETHYLETER) BORAT	100000	-4,37	362,05	10	1	2,3	0,03
79-11-4		METHACRYLSYRE	8900	0,93	14,53	10	1,015	2898	0,11
109-05-4		MYRTYLACETAT	2900	0,73	23,29	10	0,934	200	0,18
107-56-2		PHOSPHORODITHIOIC ACID, O,O-BIS(1-METHYLETHYL) ESTER	286,8	3,08	54,99	10	1	>100000	2,27
2508-49-1		TRIPROPYLENGLYCOLMETHYLETER (USPEC.)	100000	-0,2	29,23	10	1	1	0,08
3338-24-7	Fast stof	PHOSPHORODITHIOIC ACID, O,O-DIETHYL ESTER, SODIUM SALT	97750	-0,46	47,79	10	0,6975	78	0,23
11076-44-3		METHYL TETRAHYDROPHITALSYREANHYDRID (USPEC.)	11215	2,64	43,31	10	1	29500	2,8
145-22-6		2-(2-BUTOXYETHOXYETHOXY)ETHANOL	100000	0,05	21,18	10	1,02	188	0,18
6895-19-1	Anionisk detergent	SULFURIC ACID, MONO-C12-ALKYL ESTERS, SODIUM SALTS	10000	1,8	36,64	100	0,1	16032	0,18
141-88-0		CARBAZOTHIOLIC ACID, ETHYL-, O-(1-METHYLETHYL) ESTER	1071,6	3,32	39,52	10	1	>100000	0,18
77-79-1		DMETHYLSULFAT	2900	0,16	39,74	10	1,33	1000	0,18
115-77-5	Fast stof	PENTARTHYTRIFOL	72300	-1,69	15,87	10	0,9723	49972	0,73
283-29-9		O,O,S-TRIMETHYLTHIOPHOSPHAT	4443,3	1,81	33,01	10	0,80453	10820	1,83
107-15-3	Fast stof	ETHAN-1,2-DIAMIN	100000	-2,04	23,88	10	0,9	307	0,23
2618-52-8		DECYLALCOHOL ETHOXYLAT	1892,1	2,42	48,87	10	1	31746	0,18
961-34-4		CHLORODIKYESTRETHYLESTER	4600	0,63	39,28	10	1	10	0,23
29911-28-2		2-PROPANOL, 1-(2-BUTOXY-1-METHYLETHOXY)-	45000	1,13	19,44	10	1	4458	0,18
1109-77-4		DIPROPYLENGLYCOLMETHYLETER (USPEC.)	26210	0,53	44,99	10	0,98	100	0,23
286-16-6		PHOSPHORODITHIOIC ACID, O,O-DIETHYL ESTER	33000	2,84	47,79	10	1,17	2406	0,23
77-86-1		2-AMINO-2-HYDROXYMETHYL-1-3-PROPANDIOL	35000	-1,58	19,29	10	1	1022	0,23
814-65-9	Fast stof	ETHANEDIOLIC ACID, STYRENUM SALT (E-1)	100	-0,17	35,36	10	0,801	313	0,23
112-35-6		TRIEETHYLENGLYCOLMONOMETHYLETER	100000	-1,46	35,15	10	1	91	0,07
2278-79-8		2,4,8,11-TETRAOXADECAN-13-OL	100000	-1,73	40,35	10	1	41	0,07
242-79-8		1,4-BIS(2-EPOXYPROPYL)BUTAN	0,1603	-0,2	46,02	10	1	0,02	0,02
288-88-0	Fast stof	1,2,4-TRIAZOL	991400	-0,58	27,45	10	0,994	173	0,23
894-65-9	Fast stof	2-HYDROXYPROPYLMETHYLCELLULOSE	100000	-0,2	41,2	10	1	119	0,23
123-99-6		PHENYLENGLYCOL	26700	1,16	25,13	10	1,102	188	0,17
109-65-0		PENTANDYREDIMETHYLESTER	2500	0,36	22,06	10	1	2922	0,24
109-89-4		4-METHYLPIRIDIN	10000	1,22	57,75	10	0,87	10	0,18
19438-69-9		HEXANDIO-4-METHYLPHALSYREANHYDRID	9335,6	2,68	43,73	10	1	21789	4,9
102-01-2	Fast stof	3-OXO-N-PHENYLBUTANAMID	3229	1,01	91,08	10	0,03229	841	0,02
891-51-6	Anionisk detergent	LENOSULFONAT, NATRIUM SALT	889,36	-3,45	191,06	100	0,00088	4450	0,02
67-64-1		Acetone	100000	-0,24	27,17	10	0,791	223	0,23
123-86-4		Bisphenol A	189	-0,29	44	10	1	0,8	4,4
75-09-2		Dichlormethan, opløst	13000	1,25	63	10	1,325	7,1	0,11
75-09-2		Dichlormethan, fri fase	13000	1,25	63	1	1,325	1,1	0,09
91-28-3	Kritisk stof i dioxinliste	Nitroben	31	3,38	34	10	1	>100000	1702
106-89-8		Epichlorhydrin	6590	0,45	45	0,1	1,9812	8,4	0,02
100-41-4		Ethylbenzen	469	3,19	36	10	>100000	0,02	0,02
102-21-1		Ethylenglykol	100000	-1	14	10	1,132	700	0,24
50-00-0		Formaldehyd	40000	0,33	22	10	0,8153	86	0,02
25154-53-3		Nonylfenol	3000	1,37	31	10	0,953	>100000	0,23
109-66-0		Pentan	800	3,38	16	10	0,628	>100000	0,23
109-95-2		Phenol	8200	1,46	26	0,5	1,07	45,1	0,02
67-63-6	Isopropanol	Isopropanol	100000	0,46	19,6	10	0,786	119	0,19
100-42-5		Syren	310	2,95	31	10	1,309	>100000	0,02
127-18-4		Tetrahydrofuran, opløst	200	3,40	249	1	1,622	63,0	0,11
127-18-4		Tetrahydrofuran, fri fase	200	3,40	249	0,001	1,622	249	0,11
108-83-3		Toluen	528	2,73	34	8	0,877	>100000	0,02
108-98-9	Modløst for opløner	m-cylen	181	3,29	45	9	0,87	>100000	0,23

Særdeles høj risiko

Meget høj risiko

Høj risiko

Moderat risiko

Lav risiko

Meget lav risiko

Særdeles lav risiko

De forureningsspecifikke risikofaktorer

STOR RISIKO

Høj vandopløselighed

Lav $\log(K_{ow})$

Lang halveringstid

Lav grænseværdi

Høj spildkoncentration

Stor spildmængde

LILLE RISIKO

Lav vandopløselighed

Høj $\log(K_{ow})$

Kort halveringstid

Høj grænseværdi

Lav spildkoncentration

Lille spildmængde

"Top 10" risikostoffer for de to lagfølger

CAS-nummer	Stofnavn	S _w (mg/l)	log(K _{OW})	Estimeret t _{1/2} (overjord) (d)	Kvalitetskrav (µg/l)	Densitet (kg/l)	Stor sårbarhed, acceptabel spildmængde (l)
75-09-2	Dichlormethan, fri fase	13000	1,25	63	1	1,325	0,002
106-89-8	Epichlorhydrin	65900	0,45	45	0,1	1,1812	0,0023
50-00-0	Formaldehyd	400000	0,35	22	1	0,8153	0,006
108-95-2	Phenol	82800	1,46	26	0,5	1,07	0,012
30989-05-0	Triethylenglycol-monomethylether-boratester	1000000	-4,37	362	10	1	0,018
9046-10-0	Polypropylenglycoldiamin	1000000	-0,34	176	10	1	0,019
2809-21-4	Etidronsyre	690000	-0,01	87	10	1	0,022
127-18-4	Tetrachlorethylen, fri fase	206	3,40	249	1	1,622	0,023
9004-74-4	Methoxypolyethylenglycol	1000000	-2	51	10	1	0,025
25322-69-4	Polypropylenglycol	1000000	-0,21	46	10	1	0,026

CAS-nummer	Stofnavn	S _w (mg/l)	log(K _{OW})	Estimeret t _{1/2} (overjord) (d)	Kvalitetskrav (µg/l)	Densitet (kg/l)	Lille sårbarhed, acceptabel spildmængde (l)
106-89-8	Epichlorhydrin	65900	0,45	45	0,1	1,1812	0,54
75-09-2	Dichlormethan, fri fase	13000	1,25	63	1	1,325	1,5
30989-05-0	Triethylenglycol-monomethylether-boratester	1000000	-4,37	362	10	1	2,9
9046-10-0	Polypropylenglycoldiamin	1000000	-0,34	176	10	1	4,2
75-09-2	Dichlormethan, opløst	13000	1,25	63	1	1,325	7,4
2809-21-4	Etidronsyre	690000	-0,01	87	10	1	8,6
2425-79-8	1,4-butandiolglycidylether	516020	-0,15	56	10	1	19
2855-13-2	Isophorondiamin	171820	1,9	108	10	0,92	19,4
109-06-8	2-methylpyridin	1000000	1,11	58	10	0,943	23
9004-74-4	Methoxypolyethylenglycol	1000000	-2	51	10	1	23

Beregningerne forudsiger, at lang nedbrydningstid og høj vandopløselighed især har stor betydning for, om et stof udgør en potentiel trussel overfor velbeskyttet grundvand.

Muligheder og begrænsninger?

- > Den præsenterede metode giver mulighed for at vurdere den potentielle grundvandsrisiko ved et momentant spild af et hvilket som helst organisk kemikalie.
- > Vurderingen foregår på lige vilkår uanset datagrundlaget, og metoden er derfor velegnet til at undersøge relativ grundvandsrisiko for en række stoffer.
- > Metoden giver mulighed for at lave lokalitetsspecifikke vurderinger, hvor der kan tages hensyn til f.eks. geologiske forhold, grundvandsdannelse og vandindvinding.
- > Metoden tager ikke hensyn til stoffernes flygtighed og toxicitet.
- > Resultaterne er meget afhængige af, hvor konservativt man vælger at estimere halveringstiden.
- > Ved store spildmængder og/eller høje koncentrationer kan forudsætningerne i BRIBE være diskutabile, f.eks. antagelsen om en lineær sorptionsisoterm. Mikrobiel omsætning kan hæmmes pga. decideret giftvirkning.

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN!